



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D. v právní věci

žalobce: S. A., nar. X, st. přísl. B. r.
pobytem v ČR: X
adresou pro doručování: X
zastoupen Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M.
advokátem PSH legal advokáti s.r.o., sídlem Přemyslovská
848/2, 130 00 Praha
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky
sídlím nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2022, č. j. OAM-296/ZA-ZA11-ZA06-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2022, č. j. OAM-296/ZA-ZA11-ZA06-2022, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. et Bc. Filipovi Schmidtovi, LL.M., advokátovi PSH legal advokáti s.r.o., sídlem Přemyslovská 848/2, 130 00 Praha, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že se tato mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce se v podané žalobě odkazoval na slova českého ministra zahraničních věcí Jana Lipavského ze dne 10. 12. 2022, v nichž uvedl, že „Režimy v Rusku a Bělorusko po desítky let cíleně omezují občanské svobody a pronásledují nejen lidskoprávní, ale veškeré prvky aktivní občanské společnosti. S vypuknutím války proti Ukrajině dostaly tyto represe doslova masový charakter. Česká podpora míří k těm, kteří dále zůstávají v těchto zemích a pokračují v aktivitách, ale také k těm, kteří byli donuceni svoji vlast opustit, k aktivistům či novinářům. Jsou v Praze vítáni (...)“. Napadené rozhodnutí žalovaného je tak v přímém rozporu s tímto prohlášením ministra.
3. Pokud by se měl žalobce vrátit zpět do země původu, hrozí mu nebezpečí, neboť se výrazně zhoršila politická situace v zemi s průběhem války na Ukrajině, včetně provádění tzv. skryté mobilizace ozbrojených sil ke zvýšení akceschopnosti armády z důvodu podpory ruské federace a případného zapojení do války. V zemi byly také přijaty zákony omezující lidská práva.
4. Žalobce se v zemi původu účastnil 8 protivládních demonstrací a současně publikoval na sociálních sítích příspěvky proti vládnoucímu režimu. Když opouštěl svou zemi, musel zničit veškeré důkazy o svých aktivitách, jinak by mu nebylo umožněno vlast opustit a ihned by byl zatčen a trestně stíhán. Jeho přítelkyně, s níž se účastnil protivládních demonstrací byla na jedné z nich zbita. Její otec jim doporučil, aby odjeli ze země, neboť jim hrozí nebezpečí. Toto doporučení se zakládalo na skutečnosti, že se oba aktivně účastnili protivládních aktivit. Pokud by žalobce zůstal v zemi původu, ohrozil by svými aktivitami svoji rodinu i rodinu své přítelkyně.
5. Pokud by mu byla udělena mezinárodní ochrana, ihned by začal pracovat, aby mohl finančně podporovat svoji rodinu v Bělorusku. Chce se dále zasazovat o změnu politického režimu v zemi původu, protože si přeje, aby bylo ukončeno omezování občanské svobody a pronásledování. Na základě projeveného politického názoru a odchodu ze země původu, má žalobce důvodné obavy, vzhledem k vládnoucímu režimu prezidenta Lukašenka, o zdraví své rodiny, přítelkyně, a také o své zdraví a život. Proto v ČR žádá o udělení azylu, neboť zde chce zůstat kvůli pocitu bezpečí, protože se zde necítí být v ohrožení života. V případě neudělení azylu žádá o udělení doplňkové ochrany podle § 14 zákona o azylu.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný označil ve svém vyjádření žalobu za nedůvodnou a v dalším odkázal na obsah správního spisu, především informace o Bělorusku, které shromáždil, a z nichž

především, vedle výpovědi žalobce, vycházel. Žalobce měl v průběhu pohovoru možnost sdělit vše, co považuje za podstatné a rovněž mu byla dána možnost seznámit se se shromážděnými podklady. Žalovaný nepovažuje napadené rozhodnutí za vadné nebo nezákonné. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce uvedl, a opatřil si potřebné a objektivní informace pro své rozhodnutí. V případě žalobce nezjistil žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany.

7. Žalovaný má za to, že žalobce ve správním řízení neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr o tom, že vyvíjel v Bělorusku činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován.
8. Žalovaný rovněž nedospěl k závěru, že by žalobce mohl v Bělorusku pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Přitom výčet důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu je taxativní, pročez jiné skutečnosti, než v tomto ustanovení uvedené, nezakládají důvod pro udělení azylu. Potíže uváděné žalobcem nelze považovat za pronásledování nebo za odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu.
9. Žalovaný si je vědom toho, že v Bělorusku panuje období občanského a politického napětí a nepokojů, které vypukly po mezinárodně neuznaných prezidentských volbách v srpnu 2020. Situace v zemi zůstává silně polarizovaná a pokračují dříve zahájené represe proti opozici. To také dokládá Informace OAMP – Bělorusko: Shrnutí krizového vývoje po prezidentských volbách v roce 2020, Politická situace, vnitřní pořádek a bezpečnost v letech 2020 – 2022 ze dne 22. 7. 2022. I přesto ale žalovaný neshledal, že by se tato zhoršená situace měla žalobce konkrétně dotýkat. Situace v Bělorusku není optimální, nicméně mezinárodní ochranu nelze poskytnout před jakýmkoliv negativními jevy v zemi původu, které se dotýkají veškerého obyvatelstva země. V tomto ohledu žalovaný poukázal na rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2005, sp. zn. 3 Azs 303/2004, podle něhož platí, že pokud v některé zemi existuje autoritářský a nedemokratický režim, jenž v mnoha případech pošlapává lidská práva, neznamená to, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven. Pouhá skutečnost, že pochází ze země, která je uvedeným způsobem problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.
10. Žalobce uvedl, že se zúčastnil asi 8 mítinků jako „prostý účastník“, dále dával na sociální síti a na Instagram provokační příspěvky, které nebyly zveřejňovány pod jeho jménem nebo účtem a rovněž používaný účet na Instagramu byl soukromý. V souvislosti s těmito aktivitami nebyl žalobce v Bělorusku zadržen a ani neměl žádné jiné potíže. Nebyl členem žádné politické strany nebo organizace. S ohledem na uvedené si žalovaný opatřil dostatečně aktuální informace o zemi původu a zjistil dostatečně skutkový stav, jenž mu umožnil vydat rozhodnutí ve věci. Je to právě žalobce, kdo má v řízení povinnost tvrzení, neboť svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu.
11. Žalobce v žalobě neuvádí prakticky žádnou věcnou argumentaci, která by byla způsobilá zpochybnit napadené rozhodnutí. Obsahem žaloby je převážně opětovně tvrzení

azylový příběh žalobce, který je však žalovanému znám z průběhu správního řízení. Je to právě žalobce, kdo je povinen v žalobě řádně vymezit své námitky směřující proti rozhodnutí správního orgánu. V tomto ohledu žalovaný odkázal na rozsudek NSS pod č.j. 2 Azs 92/2005-58, z něhož mimo jiné vyplývá, že „(...) Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti (...)“.

12. Jedinou žalobní námitkou je v podstatě to, že napadené rozhodnutí je v rozporu se sdělením ministra zahraničních věcí pana Jana Lipavského ze dne 10. 12. 2022. S tímto se žalovaný neztotožňuje. Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 28. 11. 2022 (v právní moci dne 6. 12. 2022), pročez nemůže být v přímém rozporu s vyjádřením tohoto ministra, které bylo učiněno až dne 10. 12. 2022. Vyjádření ministra coby zástupce vlády nemůže svým obsahem plnohodnotně nahradit informační zdroje, s nimiž platná judikatura spojuje povinnost provádět hodnocení důvodnosti podané žádosti.
13. Návrhem žalobce na udělení doplňkové ochrany se žalovaný již podrobně zabýval a v tomto směru odkázal na stranu 6, 8 napadeného rozhodnutí. Má za to, že pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu nebyly splněny zákonné podmínky.
14. S ohledem na výše uvedené žalovaný soudu uvedl, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Replika žalobce

15. Žalobci byl na jeho žádost usnesením zdejšího soudu ze dne 6. 3. 2023 ustanoven zástupce z řad advokátů Mgr. et Bc. Filip Schmidt, LL.M. Prostřednictvím tohoto zástupce žalobce podal repliku k vyjádření žalovaného.
16. V písemné replice žalobce především uvedl, že v jeho žalobě jsou porušení konkrétních ustanovení obsahově seznatelná – zejména se jedná o nedostatečně zjištěný skutkový stav (tedy porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „správní řád“) a dále pak porušení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce je přesvědčen o tom, že naplnil zákonné podmínky pro udělení azylu z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu zastávání politických názorů.
17. K porušení § 12 písm. b) zákona o azylu žalobce dále uvedl, že argumentace žalovaného k tomu, že u žaloby není dán odůvodněný strach z pronásledování proto, že v Bělorusku v minulosti nebyl vystaven problémům s úřady v návaznosti na své aktivity, je zcela v rozporu se zákonem. Právní konstrukce azylově relevantního pronásledování je vázána na míru pravděpodobnosti takového pronásledování do budoucnosti. To, že by určitý žadatel o azyl byl již v zemi původu pronásledován, může být silným indikátorem toho, že s velkou mírou pravděpodobnosti se pronásledování může znovu opakovat, avšak nejde o podstatu azylového řízení. Tím je naopak posouzení otázky, zda existuje riziko, že cizinec bude tomuto pronásledování vystaven v případě návratu. Není smysluplné vyžadovat od žadatelů o azyl prokázání, že v minulosti již byli vystaveni pronásledování.

V tomto ohledu žalobce odkázal např. na rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2004, č.j. 2 Azs 139/2017-38, podle něhož se v řízení o udělení mezinárodní ochrany jedná o rozhodování prospektivní, neboť se posuzuje riziko pronásledování dle § 12 písm. b) nebo vážné újmy dle § 14a zákona o azylu v budoucnu. Posouzení důvodnosti obav pak odvisí od řádně zjištěného skutkového stavu, zejména od dokazování týkajícího se situace v zemi původu. Pokud dostupné informace potvrzují riziko, že k takovému pronásledování dochází, jsou důvodné i obavy žalobce. Z dostupných informací o situaci lidských práv v Bělorusku a o postupu státních orgánů proti jakýmkoliv projevům občanských aktivit je zřejmé, že je zde dána vysoká míra pravděpodobnosti. Důvody obav žalobce jsou právě spojeny s jeho politickým názorem a protirežimním postojem. Svůj politický názor vůči režimu prezidenta Lukašenka projevoval i účastmi na demonstracích a skrze sociální sítě sdílel informace (právě kanál Telegram je považován za extremistický). Ostatně sám žalovaný potvrdil, že běloruské úřady monitorují aktivity a pro tyto potřeby zřídily i speciální složku, jenž sleduje sociální účty a kanály a získané informace nějakým způsobem uchovává. V tomto ohledu bude těžko hrát roli to, že některé informace žalobce sdílel pouze na soukromém profilu, který není otevřen všem uživatelům Instagramu, nebo jen v soukromých zprávách. Navíc žalobce uvedl, že např. své tzv. „stories“ byly zveřejňovány pod jeho vlastním profilem (tedy zřejmě veřejně).

18. Žalobce se dále zaměřil na informace o zemi původu a na jejich nesprávné hodnocení žalovaným. Lukašenkův režim po dalších nedemokratických volbách v roce 2020 přitvrdil v represích vůči svým občanům. Režim se prokazatelně nezaměřuje pouze na zástupce politické opozice, nýbrž perzekuce dopadá i na běžné obyvatele. Zatýkáni jsou i lidé po protestech, kteří se pouze účastnili protivládních demonstrací. Monitorovány a sankciovány jsou také projevy na sociálních sítích. Novým aspektem ve státě organizovaném pronásledování občanů je také probíhající válka na Ukrajině.
19. Jelikož se žalovaný snažil marginalizovat v napadeném rozhodnutí tvrzení žalobce, a také eliminovat počet zpráv podporujících tvrzení žalobce, doplnil žalobce svá tvrzení o aktuální zprávy o situaci v Bělorusku. Tvrzení, že běloruský režim sankcionuje pouhé projevy běžných občanů na sociálních sítích, potvrzuje např. zpráva nevládní organizace Amnesty International ze dne 6. 6. 2022 (blíže viz podání žalobce). Zpráva totiž popisuje uvěznění 20 leté studentky D. P. k 6,5 letům vězení za sdílení zprávy kritizující prezidenta Putina a Lukašenka za vedení války na Ukrajině. Běloruská státní komise přidala studentku na oficiální seznam osob zúčastněných na teroristických aktivitách. Zpráva dále uvádí v obecné rovině, že od chvíle, kdy Rusko podniklo invazi na Ukrajinu (24. 2. 2022), bylo zadrženo více jak 1000 lidí za protiválečné projevy.
20. Skutečnost, že Bělorusko po volbách a obrovských domácích protestech zásadně přitvrdilo v sankcionování projevů nesouhlasu s režimem, potvrzuje dále zpráva nevládní organizace Human Rights Watch z 13. 1. 2022 s názvem Belarus: Civil Society Purge. Vedle perzekuce novinářů nebo pracovníků nevládních organizací tato zpráva popisuje i to, že režim cílil na občany, kteří nosili nebo jakkoliv zviditelnili bílo-červenobílý pruh symbolizující protivládní protesty. Útlak běžných občanů v Bělorusku v detailech každoročně popisuje zpráva amerického ministerstva zahraničních věcí, konkrétně Bureau for Democracy, Human Rights and Labour. Podle zprávy byla např. v březnu 2021 zatčena V. Z. z důvodu „protestní aktivity“ s tím, že byla údajně

organizátorkou skupinového chatu místní opozice a organizovala nedovolené masové akce. Následně byla obviněna z tvorby extremistického sdružení nebo participace na něm a během svého zadržení byla mučena. Zpráva dále popisuje fyzické zneužití většiny z 6700 osob po protivládních protestech, které byly zdrženy během občanských nepokojů, přičemž docházelo i k jejich mučení a nikdo za to nebyl pohnán k odpovědnosti. Těžko tvrdit, že terčem útoků byly jen významní zástupci opozice. Zpráva mimo jiné popisuje případ z 25. října, kdy úřady svévolně zadržely minimálně 35 osob, z nichž řada byla následně odsouzena k 15 dnům detence za údajné pro-opoziční texty na sociálních sítích a zprávách v aplikaci Telegram, který je považován za extremistický. Další část zprávy se věnuje zásahům do soukromí a je popsáno, jak úřady nezákonně monitorují a sledují telefony či počítače bez řádného povolení.

21. Ve specializované zprávě Freedom of Net nevládní organizace Freedom House je popsáno, jak se v roce 2021 dramaticky zvýšil dohled úřadů nad internetem. Vláda používala systematické, sofistikované sledovací techniky k monitorování svých občanů a kontrole online komunikace zcela svévolně a bez nezávislého povolení. V roce 2020 zástupci bezpečnostních složek zvýšily úsilí o monitorování a infiltraci šifrovaných chatovacích skupin. V květnu 2020 zaměstnanec ministerstva vnitra vypověděl, že obdržel snímky obrazovky příspěvků od nezveřejněného člena chatovací skupiny na online platformě pro zasílání zpráv Telegram, která údajně zahrnovala i kulturní manažerku a uměleckou ředitelku M. M. Na základě toho byla zatčena a odsouzena k 3 letům vězení.
22. Podle žalobce je tak zřejmé, že zcela běžný projev názorů na sociální síti, telefonický hovor nebo zpráva může znamenat, že občan bude v zemi pronásledován. V Bělorusku došlo i k právní úpravě umožňující uložení trestu smrti pro pokusy o teroristické činy. Přitom obvinění z terorismu se hojně používá vůči kritikům režimu, jak na to upozorňuje i zpráva Amnesty International ze dne 19. 5. 2022. Žalobce má tak oprávněné obavy, že v takto zásadně zhoršené situaci po srpnu 2020 má důvod se obávat postupu režimu proti němu v případě návratu.
23. S ohledem na výše uvedené žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

V. Posouzení věci krajským soudem

24. Zdejší soud přezkoumal za podmínek uvedených v § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), bez nařízení jednání napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení předcházející jeho vydání a shledal, že **žaloba je důvodná**. Napadené rozhodnutí přezkoumal nejen v souladu s § 75 odst. 2 s.ř.s., tedy v mezích žalobních bodů, ale zohlednil i čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), z jehož výkladu mj. plyne, že je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

25. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 13. 3. 2022 a dne 18. 3. 2022 poskytl údaje k podané žádosti. Téhož dne byl se žalobcem proveden i pohovor k žádosti za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka. Z poskytnutých údajů a provedeného pohovoru vyplynulo, že žalobce je státním příslušníkem Běloruska, běloruské národnosti, bez náboženského vyznání, dorozumí se ruským jazykem, nikdy nebyl členem politické strany ani jiné organizace, je svobodný a bezdětný, před opuštěním vlasti žil ve městě Minsk, registrovaný pobyt však měl ve městě Salihorsk. Z Běloruska vycestoval již dne 14. 6. 2021 autem na Ukrajinu a do 28. 2. 2022 žil v Kyjevě. Na Ukrajině pobýval na základě biometrického pasu (to mohl až 180 dnů) a během svého pobytu požádal o dočasný pobyt. Ten si však do začátku války na Ukrajině nestačil vyřídit. Na Ukrajině nemá žádné příbuzné. Po začátku války na Ukrajině (válka zahájena dne 24. 2. 2022) přešel ukrajinsko-slovenské hranice, následně jel vlakem a autobusem na Slovensko a pak na území ČR přijel vlakem dne 6. 3. 2022. Vycestoval na základě svého pasu, Ukrajinci byl dotazován, proč odjíždí, Slováci se neptali, nepotřeboval žádné vízum. Jedná se nyní o první žalobcovu žádost o mezinárodní ochranu. V minulosti ve státech EU nepobýval a nebyla mu udělena žádná víza nebo povolení k pobytu. Ke zdravotnímu stavu uvedl, že je dobrý, nicméně má dědičnou srdeční vadu, avšak nijak se s tím neléčí a nemá žádné zvláštní potřeby. O udělení mezinárodní ochrany požádal proto, že má obavy se vrátit do Běloruska, neboť se tam účastnil demonstrací a s dosavadním režimem nesouhlasí.
26. V rámci pohovoru žalobce údaje doplnil tak, že se v zemi původu zúčastnil 8 mítinků, všechny se konaly v Minsku, chodili v malých skupinkách, poslední byl v únoru 2021. Probíhalo to tak, že na Telegram kanálu byl vždy uveden termín a čas mítinku, žalobce se v uvedený termín vydal do ulic a připojil se ke skupině. Byl prostým účastníkem. Svoji veřejnou či politickou protirežimní aktivitu k dotazu žalovaného zhodnotil tak, že na sociální síť V Kontakte a na Instagram dával těsně po volbách i později provokační příspěvky proti režimu, celkem asi 50 příspěvků. Fotky, texty a příspěvky dával do skupin nebo je poskytoval kamarádům, kteří to používali ve svých příspěvcích. Stories zveřejňoval pod svým účtem. Zbylé věci posílal v soukromých zprávách. Účet na Instagramu byl soukromý, jen pro ty, kteří žalobce sledovali (kamarádi a známí). Na veřejný profil neměl odvahu. Když opouštěl Bělorusko, musel všechno zničit, aby ho pustili na Ukrajinu. Kontrolovali telefony i notebooky. Než přijel na hranice, vše smazal, aby neměl problémy. Z uvedeného důvodu nemůže příspěvky doložit. Do starých účtů, kde příspěvky byly, se nemůže dostat, neboť byly registrované na ruský email, který už byl na Ukrajině zablokovaný a ani teď k nim nemá přístup. Nyní má nový profil, avšak tam už nic není. V době pobytu na Ukrajině již nic protirežimního nezveřejňoval, pouze si psal soukromě s kamarády. Problémům s účastí na mítincích nebo s aktivitou na sociálních sítích se žalobce snažil vyhnout, byl opatrný. Když cítil nebezpečí tak vše v mobilu smazal. Díky tomu neměl v Bělorusku žádné potíže, a proto se mu podařilo dostat až sem. S vyřízením cestovních dokladů nebo vycestováním ze země neměl žádné problémy. Vyřídil si pozvání na léčení na ukrajinské klinice, na jehož základě vycestoval. Na hranicích pozvání ukázal a byl puštěn ze země. Byla tam důkladná kontrola všech dokladů a mobilů. Ve vlasti neměl žádné potíže, pouze v dětství byl párkrát na policii za drobné přestupky, např. rozbil reklamní poutač a dostal pokutu a veřejně prospěšné práce. Nikdy s ním nebylo vedeno trestní řízení. Neměl žádné problémy kvůli rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému

přesvědčení. Před odjezdem z vlasti pracoval asi půl roku jako kuchař. Ve vlasti má matku a mladšího bratra, často si volají a píší. Matka pracuje ve skladě a bratr studuje střední školu. Daří se jim normálně, jen mají ekonomické problémy, chybí jim peníze. K dotazu na konkrétní příčinu jeho odchodu z vlasti žalobce uvedl, že se bál o svůj život. V té době žil s přítelkyní, jejíž otec je upozornil na to, aby odjeli z vlasti. Jeho přítelkyně byla při mítinku v srpnu 2020 zbita a její otec zřejmě tušil nějaké nebezpečí. ČR si žalobce vybral proto, že nechtěl odjet do Polska, neboť slyšel, že tam nepouští muže. Zde má známého, který mu nabídl bydlení. O možnosti požádat o azyl se žalobce dozvěděl právě od tohoto známého. V EU žalobce žádné příbuzné nemá. V případě svého návratu do vlasti se bojí o život, mohl by být povolán do armády a do války. Možná je také uveden na nějakých černých seznamech kvůli mítinkům. Až se situace v Bělorusku uklidní a skončí účast na „bojových misích“ na Ukrajině, tak by se chtěl vrátit do vlasti. Základní vojenskou přípravu neabsolvoval ze zdravotních důvodů kvůli vrozené srdeční vadě a neabsolvoval ani náhradní vojenskou službu. Studoval. V poslední době žádný povolávací rozkaz neobdržel, nicméně bratr mu dá vědět, pokud by něco přišlo. Na závěr pohovoru žalobce potvrdil, že sdělil všechny důvody, pro které opustil svou vlast, a již nevyužil svého práva na přetlumočení celého protokolu o pohovoru, jenž následně bez námitek podepsal. Na podporu svých tvrzení nedoložil žádné materiály.

27. Na základě výše uvedeného bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany je obava z návratu do Běloruska (obava z pronásledování nebo nebezpečí vážné újmy) kvůli jeho účasti na protirežimních mítincích nebo projevování provokačních protirežimních příspěvků na sociálních sítích a dále obava z povolání do armády.
28. V napadeném rozhodnutí byla posouzena žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany z hlediska § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobce však nebrojí proti napadenému rozhodnutí jako celku, nýbrž svými námitkami směřuje proti neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, příp. neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Jelikož proti závěrům stran zbylých forem mezinárodní ochrany nesměruje žádná žalobní námitka, krajský soud nepovažuje za nezbytné se v tomto rozsahu přezkumem napadeného rozhodnutí dále zabývat.
29. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.
30. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí

v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

31. S ohledem na dikci výše citovaných ustanovení zákona o azylu je soud přesvědčen, že žalovaný okolnosti azylového příběhu žalobce nesprávně a nedostatečně vyhodnotil. Přesto, že žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že situace v Bělorusku není optimální, uchyluje se k závěru, že konkrétně žalobci nic nehrozí a není u něj dán odůvodněný strach z pronásledování, popř. hrozby vážné újmy, protože v minulosti nebyl v Bělorusku vystaven žádným problémům s úřady v souvislosti se svými aktivitami. Takový závěr je zcela v rozporu se zákonem (§ 12 a § 14a zákona o azylu, dále pak § 2 odst. 4 správního řádu).
32. Právní konstrukce azylově odůvodněného pronásledování nebo nebezpečí vážné újmy je vázána na míru pravděpodobnosti takového pronásledování či ohrožení vážnou újmou do budoucnosti. Pokud jakýkoliv žadatel o mezinárodní ochranu byl v zemi původu již v minulosti vystaven pronásledování, je to silným indikátorem toho, že se takové pronásledování nebo ohrožení vážnou újmou může s vysokou mírou pravděpodobnosti znovu opakovat. To však není podstatou azylového řízení. Tím je naopak posouzení otázky, zda v konkrétním případě žalobce existuje riziko, popř. jak velké riziko, že tomuto pronásledování bude v případě návratu vystaven. Proto není smysluplné, vyžadovat od žadatelů o azyl prokázání, že v minulosti byli vystaveni pronásledování. Samozřejmě vylíčený azylový příběh žalobce může poskytnout ve spojení s informacemi o zemi původu určitá vodítka.
33. Na prospektivní povahu posuzování a rozhodování upozornil např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2014, č.j. 2 Azs 139/2014-38, v němž se mimo jiné uvádí, že „*ve vztahu k dokazování prováděnému v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany je důležité, že se jedná o rozhodování prospektivní, posuzuje se tedy riziko pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu či vážné újmy dle § 14 téhož zákona v budoucnu.*“
34. Důvodnost obav žalobce a jejich posouzení se pak odvíjí především od řádně zjištěného skutkového stavu, zejména z dokazování ohledně situace v zemi původu. Pokud dostupné informace objektivního charakteru potvrzují riziko, že k takovému pronásledování dochází a nikoliv ojediněle, jsou pak důvodné obavy i žalobce. Právě z informací o zemi původu, které žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení a tvoří součást správního spisu, vyplývá, že v Bělorusku režim postupuje proti jakýmkoliv projevům opozičních, ale i běžných občanských aktivit (účast na demonstraci, projev kritického názoru vůči režimu a jeho představitelům na sociálních sítích atp.), protože je zřejmé, že je zde dána vysoká míra pravděpodobnosti pronásledování nebo hrozby vážné újmy. Nemusí jít vyloženě ani o politickou aktivitu, postačuje běžný občanský postoj a vyjádření kritického názoru.
35. Z výpovědi žalobce právě vyplynulo, že důvody jeho obav z návratu do vlasti (z pronásledování nebo hrozby újmy) jsou spojeny s jeho politickým názorem a protirežimním postojem. Politický názor vůči autoritářskému režimu prezidenta Lukašenka projevoval žalobce účastí na demonstracích, jenž jsou v zemi původu zakázané, a dále své protirežimní postoje projevoval nebo sdílel prostřednictvím

sociálních sítí, přičemž kanál Telegram je např. považovaný za extremistický. Ostatně sám žalovaný na základě shromážděných informací o žalobcově zemi původu potvrdil, že běloruské úřady podobné aktivity monitorují a pro projevy na sociálních sítích vytvořily speciální organizaci, jež pravděpodobně sleduje sociální účty a kanály a určitým způsobem takto získané informace uchovává. Vzhledem k propracovanosti systému a důslednosti režimu hrozícímu represemi nemusí být vůbec podstatné, že některé informace žalobce sdílel „jen“ na neveřejném profilu, který není otevřen všem uživatelům (např. Instagram), popř. jen v soukromých zprávách. Vedle toho ale žalobce uvedl, že např. „stories“ byly zveřejňovány pod jeho vlastním profilem (zřejmě tedy veřejně).

36. Žalobce dále namítal nesprávnost hodnocení shromážděných informací o zemi původu. Krajský soud mu i v této námitce musel přisvědčit, zejména s ohledem na individuální posouzení případu žalobce. Žalovaný ve správním řízení shromáždil informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Bělorusku. Jak sám uvedl, v řízení pak vycházel nejen z výpovědi žalobce, ale také z těchto shromážděných informací. Jednalo se o: Informaci OAMP – Bělorusko, Shrnutí krizového vývoje po prezidentských volbách v roce 2020, Politická situace, vnitřní pořádek a bezpečnost v letech 2020 – 2022 ze dne 22. 7. 2022, dále Informaci OAMP – Bělorusko, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 15. 6. 2022, dále Informaci OAM – Bělorusko, Pronásledování a postihy v souvislosti se zakázaným obsahem na sociální síti Telegram ze dne 21. 7. 2022, a dále Informaci OAM – Bělorusko, Odvody a povinná vojenská služba ze dne 22. 7. 2022. Veškeré tyto informace jsou součástí spisového materiálu.
37. Ze shora citovaných zpráv, které žalovaný shromáždil pro vydání rozhodnutí, jednoznačně vyplývá, že běloruský režim prezidenta Lukašenka přitvrdil v represích vůči svým občanům, zvláště po dalších nedemokratických volbách v roce 2020. Je pravdou, že se režim a jeho státní orgány prokazatelně nezaměřují pouze na zástupce politické opozice, nýbrž jejich perzekuce dopadá také na běžné obyvatele, kteří se nijak nechtějí veřejně politicky angažovat, např. jen vyjádří negativní postoj vůči režimu a jeho představitelům v rámci rodinné komunikace na sociálních sítích. Zatýkáni a zadržováni, často i mučeni, byli po protestech lidé, kteří se jen účastnili protivládních demonstrací, popř. vyjádřili s nimi souhlas. Ze shromážděných zpráv také vyplývá, že monitorovány a sankcionovány jsou projevy lidí na sociálních sítích. V této situaci, kdy stát organizuje pronásledování svých občanů za uplatňování svobody projevu nebo shromažďování, je novým aspektem válka Ruska na Ukrajině, když Bělorusko je právě hlavním spojencem Ruska. Z toho vyplývá další vlna represí, tedy trestání negativních názorů lidí vůči Rusku a jím vedené agrese na Ukrajině.
38. Žalovaný uvedl mimo jiné na straně 4 napadeného rozhodnutí, když citoval závěry z Informace OAMP – Bělorusko, Shrnutí krizového vývoje po prezidentských volbách v roce 2020, Politická situace, vnitřní pořádek a bezpečnost v letech 2022 – 2022 ze dne 22. 7. 2022, že „informace také uvádí, že ve sledovaném období probíhala soudní řízení nejen s organizátory a aktivisty, ale i s řadovými účastníky protestů a novináři, kteří protirežimní akce monitorovali, přesto však žadatel do této skupiny osob nepatří. Jmenovaný neměl v souvislosti s účastí na mítincích žádné problémy, nikdy nebyl zadržen (...).“ Je pravdou, že žalobce z obav před pronásledováním vycestoval ze země

na Ukrajinu již dne 14. 6. 2021 a od té doby se tam neukázal. To však nic nemění na tom, že by mohl v případě svého návratu do vlasti být pronásledován nebo by mohl mít obavy z hrozby vážné újmy, a to proto, že třeba figuruje v původních videozáznamech z demonstrací či projevů na sociálních sítích. Pokud se žalovaný podívoval nad tím, že žalobce opustil Bělorusko zcela bez potíží, tak k tomu žalobce v rámci pohovoru logicky uvedl, že veškeré své příspěvky na sociálních sítích smazal, stejně tak účty, aby neměl jakékoliv potíže, přičemž k výjezdu si vyřídil pozvání na léčení na ukrajinské klinice, na základě kterého vycestoval. Na hranicích probíhala důkladná kontrola, ale protože byl opatrný a snažil se předejít problémům, vše v mobilu smazal, s vycestováním pak neměl žádné problémy. Z výše provedené citace závěrů žalovaného, ale i z dalších pasáží jeho hodnocení provedeného v napadeném rozhodnutí, nelze seznat, i přes stále panující občanské a politické napětí v Bělorusku, z jakého důvodu by se tato zhoršená situace neměla žalobce konkrétně negativně dotýkat. I když žalobce dosud nebyl v zemi původu pronásledován, nemůže to být ukazatelem toho, že se tak nestane už ani v budoucnu. Zvláště v situaci, kdy se žalobce negativně vyjadřuje proti autoritářskému režimu a jeho činovníkům a je ochoten tento svůj občanský (i politický) postoj vyjádřit třeba na demonstracích nebo kontrolovaných sociálních sítích. Pokud žalobci někdo ze zkušenějších osob poradil, aby v důsledku obav o svou bezpečnost vycestoval ze země původu, pak na tom soud neshledává nic neobvyklého. V době vycestování bylo žalobci necelých 25 let, a to rozhodně není věk s přemírou životních zkušeností. Podle soudu není relevantní ani závěr žalovaného o tom, že při sledování sociálních sítí se běloruské orgány zaměřují jen na kanály, které mají velký počet sledujících. Podle žalovaného údajně nemůže žalobce do takové sledované skupiny (extremistické skupiny) patřit, neboť jeho příspěvky nebyly veřejně přístupné. S uvedenými závěry nelze na podkladě shromážděných zpráv o Bělorusku souhlasit. Např. z Informace OAMP – Bělorusko ze dne 21. 7. 2022 (Pronásledování a postihy v souvislosti se zakázaným obsahem na sociální síti Telegram) vyplývá, že jsou postihovány jakékoliv kanály (nejen ty s velkým počtem sledujících) či závadný obsah, a ve velmi krátké lhůtě mohou být přidány na seznam zakázaných kanálů. V případě, že daný kanál není zakázán, může být stíhána a trestána věcná podstata publikovaného nebo sdíleného materiálu (např. urážka veřejného činitele). Pro zadržení osob se pak použije jiné zdůvodnění, např. kladení odporu policii nebo narušení veřejného pořádku. Často je používána metoda přímého ověřování odběru konkrétních kanálů, tedy po zadržení osoby je běžné, že jsou tyto osoby mučením nebo pod hrozbou mučení nuceny ke zpřístupnění svých telefonů, a tedy telegramových odběrů, fotek a médií. Běžný je také požadavek na zpřístupnění obsahu telefonu při překročení státní hranice. Prověřování obsahu telefonů je na denním pořádku. Vlastníci internetových kanálů jsou považováni za organizátory extremistické skupiny a nesou odpovědnost za veškerý jeho obsah. U aktivních příspěvovatelů záleží trestání na více faktorech – o jaké kanály se přesně jedná a k jakým dalším odběrům je osoba přihlášená. Je znám případ, kdy za pouhou souhlasnou reakci na příspěvek byla dotyčná osoba odsouzena k 30 dnům odnětí svobody. Také je znám případ manželů, kteří si mezi sebou soukromě posílali informace ze zakázaných kanálů, což bylo vyhodnoceno a trestáno jako sdílení tohoto obsahu. Při zjištění závadové činnosti na sociálních sítích se úřady zpravidla neomezují na stíhání jen této činnosti. Po vynuceném zpřístupnění telefonu se orgány snaží zajistit také fotografie nebo další obsah, dokládající účast na protestech anebo již jimi disponují. To v souvislosti s aktivitou na sociálních sítích využijí k prokázání úmyslu a spolupráce s dalšími osobami, potažmo k trestní kvalifikaci dané

činnosti. Není výjimkou, že osoba je nejdříve odsouzena k 15 dennímu správnímu trestu (pasivní odběratel extremistických kanálů), a následně je proti ní zahájeno také trestní stíhání. Z citovaných podkladů je také zřejmé, že existují dva seznamy zakázaných telegramových kanálů. Velký seznam zahrnuje problematické kanály, konkrétní chaty či mediální obsah všeho druhu (fotky, písně apod.). Druhý seznam zahrnuje konkrétní kanály či organizace, které jsou považovány režimem za extremistické. Pro běloruské občany je velmi obtížné mít přehled o obsahu, který je do těchto seznamů zařazen.

39. Krajský soud má ve shodě s žalobcem za to, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí snažil tvrzení žadatele marginalizovat a zřejmě i eliminovat počet zpráv o situaci v Bělorusku, jenž by podporovaly tvrzení žalobce. Žalobce v podané žalobě odkázal na několik zpráv převážně z roku 2022 (např. od Amnesty International nebo Human Rights Watch), kterými chtěl podpořit svá tvrzení o tom, že běloruský režim zákeřně postihuje i jen běžné civilní chování či reakce na sociálních sítích a dále vyjádření občanských postojů na mítincích či demonstracích. Obsah předkládaných zpráv je velmi závažný, nicméně soud s těmito zprávami neprováděl dokazování, neboť žalobce vyžaduje po této stránce doplnění důkazů ve správním řízení a též řádné zhodnocení i dosud shromážděných zpráv o situaci v Bělorusku, protože dosud provedené hodnocení neodpovídalo okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu.). S tímto se soud ztotožňuje. Ostatně i z Informace OAMP – Bělorusko, Shrnutí krizového vývoje po prezidentských volbách v roce 2020, Politická situace, vnitřní pořádek a bezpečnost v letech 2020 – 2022 z 22. 7. 2022 vyplývá, že již v roce 2021 byla zahájena kriminalizace aktivit na sociálních sítích a byl vytvořen seznam tzv. extremistických účtů, přičemž trestáno může být jak jejich založení, spravování či protirežimní příspěvky, tak prosté sledování. Podobnému pronásledování byli vystaveni i řadoví protestující. Na občanech je běžně namátkově vynucováno zpřístupnění vlastního telefonu za účelem prověrky. Například za obrázkový vtíp či internetový příspěvek dotýkající se politických představitelů byly udělovány až dvouleté tresty odnětí svobody. Objevily se též případy pronásledování blízkých osob – např. rodiče známé emigrantky byli pokutováni poté, co odmítli natočit odsuzující video. Je znám také případ sportovkyň, které byly politicky neutrální (proti režimu nevystupovaly, ale ani mu nevyjádřily podporu), přičemž jim nebyla umožněna mezinárodní reprezentace Běloruska. Kromě demonstrací, došlo rovněž k zadržení osob, které šířily informace o konfliktu na Ukrajině.
40. Na základě zpráv o Bělorusku shromážděných žalovaným nelze dospět k závěru, že terčem útoků režimu byly pouze významní zástupci opozice. Ve zprávách jsou rovněž popsány zásahy do soukromí lidí, kdy běloruské úřady je nezákonně monitorují a sledují telefony či počítače bez řádného povolení.
41. Je tak zřejmé, že zcela běžný projev názoru na sociální síti, telefonický hovor nebo zpráva může znamenat pronásledování běžného občana v Bělorusku. Z podkladů shromážděných žalovaným je též zřejmé, že po novele trestního práva z jara 2022 je možné udělit trest smrti i za pokus o terorismus. Bělorusko tresty smrti nadále ukládá a vykonává. Je také známo, že obvinění z terorismu bývají používána vůči kritikům režimu. Nicméně v roce 2021 byla k trestu smrti odsouzena 1 osoba, stejně tak 1 osoba na výkon trestu smrti čekala a popravena byla rovněž 1 osoba. Za rok 2022 nebyly prozatím žádné informace v tomto směru zjištěny.

42. Žalobce rovněž vyjadřoval obavy ze zhoršení situace v Bělorusku kvůli válce na Ukrajině, především obavy z tzv. skryté mobilizace ozbrojených sil ke zvýšení akceschopnosti armády z důvodu podpory Ruské federace, případně zapojení do války.
43. Žalovaný k tomu na str. 7 napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobcova obava z povolání do armády je neopodstatněná, neboť žalobce má výjimku z absolvování vojenské služby ze zdravotních důvodů, neabsolvoval ani náhradní vojenskou službu a žádné předvolání od vojenské správy dosud neobdržel. Soud však k tomu poukazuje na zjištění z Informace OAMP – Bělorusko, Odvody a povinná vojenská služba ze dne 22. 7. 2022. Z tohoto podkladu mimo jiné vyplývá, že jedinou prokazatelnou změnu v oblasti vojenství k datu publikace této informace představuje referendum z 27. 2. 2022, jehož prostřednictvím se Bělorusko mj. vzdalo svého neutrálního statusu. To umožňuje případné budoucí zapojení do konfliktu. Umožňuje to také vybudování ruských základů a trvalé rozmístění ruských jednotek a zbraní včetně jaderných na území Běloruska. Pokud jde o postavení branců, pak k tomu se nepodařilo OAMP zjistit informace, které by svědčily o změnách v postavení branců. Přestože jsou Rusko a Bělorusko dlouhodobými blízkými spojenci, k datu publikace této informace se Bělorusko do konfliktu na Ukrajině přímo vojensky nezapojilo, ačkoliv již od března 2022 se opakovaně takové indicie objevují (schůzky na prezidentské úrovni, rotace jednotek bránících hranici s Ukrajinou, ruské bombardování běloruských cílů, aby mohlo být vydáváno za ukrajinské, spuštění mobilizačního cvičení). Dle dostupných informací zatím brání běloruskému vstupu do války silný odpor řadových vojáků i důstojníků, přičemž armádní špičky se obávají, že by případná ofenziva na ukrajinské území vedla ke spontánním vzpourám mužstva či hromadnému vzdávání se ukrajinské straně. Neblahý je také stav běloruské armády. Nicméně na ruské invazi se Bělorusko podílí nepřímo. Nadále s Ruskem udržuje politicko-ekonomické styky, umožňuje mu vedení operací z běloruského území a využívání vlastní infrastruktury, a také poskytuje vlastní munici.
44. Z posledně citovaného je zřejmá velká nejistota občanů Běloruska, zda dojde k zapojení jejich země do ruského válečného konfliktu především proto, že se Bělorusko vzdalo svého neutrálního statusu a Rusku umožnilo rozmístit na svém území jaderné zbraně. Vzhledem k tomu, že se žalovanému nepodařilo zjistit aktuálnější informace, minimálně za poslední rok, nelze hodnotit v rámci tohoto napětí v Bělorusku ani případné dopady na samotného žalobce.
45. Pokud se jedná o tvrzení žalobce v žalobě, že napadené rozhodnutí je v přímém rozporu s vyjádřením ministra zahraničních věcí ČR pana Lipovského ze dne 10. 12. 2022, pak k tomu soud uvádí, že vyjádření ministra je projevem zástupce vlády, jehož obsah nemůže přímo a plnohodnotně nahradit informační zdroje a podklady shromážděné žalovaným v konkrétně řešeném případě, s nimiž recentní judikatura spojuje povinnost provádět hodnocení důvodnosti žádosti. Shromážděné podklady musí být pro danou situaci a zemi relevantní a rovněž dostatečně aktuální. Každý případ je třeba řešit přísně individuálně.

46. Žalovaný dále v napadeném rozhodnutí na straně 7 v souvislosti s hrozbou nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání uvedl, že ačkoliv v Bělorusku panuje problematická situace v oblasti ochrany lidských práv, případně některých jejích aspektů, nelze obecně vyvozovat, že všichni obyvatelé země jsou vystaveni skutečnému nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu zákona o azylu nebo mezinárodních právních předpisů týkajících se uprchlictví. S tímto krajský soud rovněž souhlasí, nicméně k tomu dodává, že v Bělorusku jistě žijí i lidé, kterým se v tomto režimu dobře daří, a proto jej plně podporují. Proto skutečně nelze dovozovat, že všichni obyvatelé Běloruska jsou ohroženi pronásledováním nebo mučením či nelidským a ponižujícím zacházením nebo trestáním. Stejně tak nemusí být ohroženi ani ti občané Běloruska, kteří si žijí vlastním životem, režim sice nepodporují, ale současně je vůbec nezajímá, kdo a jak v zemi vládne. Ani tyto osoby nemusí přicházet do konfliktu s režimem. Naopak žalobce nepředstavuje ani jednu z výše uvedených skupin obyvatelstva, své protirežimní postoje dával najevo svojí účastí na demonstracích a na sociálních sítích. Nakonec i ze země původu vycestoval. Lze předpokládat, že by obdobné postoje vůči režimu prokazoval i v případě jeho návratu do vlasti. Pokud by se tam snažil vyvíjet podobnou činnost – uplatňovat občanské svobody tak, jak to činil před svým odchodem z vlasti, mohl by být azylově relevantním způsobem pronásledován (§ 12 písm. a) nebo b) zákona o azylu) nebo by byl vystaven nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 zákona o azylu. Uvedené riziko však musí posoudit po doplnění dokazování znovu žalovaný, přitom rozhodování je prospektivní a pro posouzení pravděpodobnosti pronásledování či hrozby vážné újmy do budoucna není rozhodné, zda žalobce v zemi původu již měl problémy se státními orgány či nikoliv.

VI. Závěr a náklady řízení

47. Krajský soud v Brně shledal žalobní námitky důvodnými a nezbylo mu tak, než napadené rozhodnutí pro vady řízení spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. ve spojení s § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s.ř.s. je právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, v dalším řízení správní orgán vázán.
48. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy žalobce byl ve věci úspěšný, přecež měl právo na náhradu nákladů řízení, avšak žádné náklady neuplatnil. Proto mu nebyly přiznány. Neúspěšnému žalovanému nemohly být také žádné náklady řízení přiznány (nad rámec jeho běžné administrativní činnosti).
49. Výrokem III. tohoto rozsudku soud rozhodl o odměně ustanoveného zástupce Mgr. et Bc. Filipa Schmidta, LL.M. za zastupování žalobce v tomto řízení podle § 35 odst. 8 s.ř.s. a dle příslušných ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Ustanovenému zástupci se přiznává odměna za 2 úkony právní služby (převzetí věci a první porada se žalobcem, byl-li zástupce ustanoven soudem, a sepis repliky) ve výši 2x 3 100 Kč, a dále 2x paušální náhrada hotových výdajů za každý úkon právní služby, tedy 2x 300 Kč (§ 11 odst. 1 písm. b) a d), § 13 odst. 4 advokátního tarifu). Odměna a náhrada hotových výdajů za 2 úkony právní služby ve výši 6 800,- Kč byla zvýšena o částku 1 428 Kč, připadající

na DPH ve výši 21 %, neboť zástupce žalobce prokázal, že je plátcem DPH. Celkem tak byla zástupci žalobce přiznána odměna za zastupování ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. května 2023

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně